

Всичко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
 За България 3 лв. За странство 4 лв. Всячко въ прѣдплатата.

Молитва.

Свѣтлина на душата ми вврачена
 И крѣпостъ верѣдъ срутенитѣ мечти,
 Бжди съсъ менъ въвѣ вѣка вѣжделена
 Горда надежда; нека несмутена
 Цѣлѣта сияй верѣдъ грѣхъ и мръсоти.
 Ела, бжди Ти моя покровитель
 И къмъ достойни стремежи Водитель.

Сполюката не ще ми се заемѣ
 Ако Ти тона не би познавалъ,
 Но нека поне въ гърдитѣ живѣе
 Перазрушима мощъ и да излѣе
 Живота ми въ борба, че съмъ любилъ
 Не побѣда, но дързостъ и смирене,
 Каквито вдѣхна Ти, Боже, вътъ мене.

Знамъ, че не съмъ заслужилъ своя дялъ
 И малко е доброто що ще сторя,
 Но въ Твойта сида все що съмъ посълъ
 Бихъ всичко азъ щастливъ прѣодолялъ,
 Че освѣженъ отъ Тебе ще се боря
 И мжкитѣ-и моитѣ съмнѣния
 Ще въкрѣсатъ невнятни въ менъ шидея.

А кога часъ послѣденъ ще настане
 И трѣбва вѣчъ да мина отъ този свѣтъ,
 Тогава пакъ е моето желане .
 Волята Ти, о Боже мой, да стане.
 И може би ще съмъ и азъ приетъ
 Въ благодатѣта на Твойтѣ красоти, —
 Но Боже мой, азъ моля те, прости . . .

Молитва.

Въ ерѣднощната тъмнина още буденъ
 Внидъ съмъ саминъ съ посърнало лице
 Нагорѣ лодо погледъ азъ очуденъ
 И къмъ Тебъ протѣгналъ съмъ ржцѣ.
 „О, какъ ще мога, какъ ще мога, Боже,
 Молбата си къмъ Тебъ да поднеса,

Какъ моята молба до Тебъ ще може
 Да отлѣти прѣвъ тъмни небеса?“

Но трѣпетно замръзна ми устата . . .
 Въ спотаенъ страхъ склонихъ свойтѣ очи
 И чухъ съ благоговѣние въ тъмотата
 Нечий благъ гласъ тихичко да шепти:

„Човѣче, не съсъ очи къмъ небето
 Отирави щѣмъ молебствена хвала,
 Но вгледай се най-първо въвѣ сърдцето,
 Че салъ отъ тамъ молитва би дошла.“

Тогавъ съсъ срамъ главата си наведохъ
 Въ смирение прѣдъ непознатий гласъ
 И цѣлъ прѣбихъ жалостно изповѣдахъ:
 „О Боже мой, колко съмъ грѣшенъ азъ!“

Изъ Шилера.

Да бихъ могълъ то съ пламени слона
 Ще ниша върху сърдцата човѣшки
 Тѣтъ три безкрайни думи и съ това
 Спасилъ бихъ свѣта отъ гибелни грѣшници.

Падѣи се! макаръ облацитѣ влобно
 Да скриватъ всички радостъ отъ душата.
 Не смрай ти прѣдъ щастнето влобно
 И то за тебъ ще освѣти земята.

Вървай! Неврѣди кждѣ въ океана
 Зловѣща буря лодката ти тласка,
 Богъ отъ небето за тебъ е отбрана
 Ако въ душа ти свѣщенний ажъ блѣска.

Люби! Но не съ любовь къмъто единъ
 А съсъ любовь къмъ всички на земята
 И прѣскай ти, катъ Божий Аладинъ,
 На братството и правдата зарята.

Самоковъ.

Христо Начевъ.

Реформи въ църквата.

До г. г. народнитѣ прѣдставители, министритѣ, секретаритѣ на министерствата — членове на комисията, която изработва закона за вѣритѣ, журналиститѣ и всички просвѣтени и разумни българи, които обичатъ отечеството.

Въ държавата има два върховни института, които се грижатъ за културния напредѣкъ на отечеството, за духовната сила и величие на България. Тия институти сѣ гражданската властъ съ всичкитѣ ѣ разклонения и духовната организация, начело съ синода на българската църква.

Какво вършатъ гражданскитѣ власти, е всеизвестно; но известно ли е, какво вършатъ духовнитѣ власти, въ какво се проявява тѣхната дѣйность?

Църквата е важенъ факторъ за напредѣка на България, но, за жалость, тоя факторъ е изоставенъ настрана, и никой не помислюва за него. Като че ли той не е нуженъ, като че ли той не заслужава вниманието на просвѣтени българи, на държавния мѣжъ, на всѣки вѣрующъ, членъ на българската народна църква.

Много скръбно е, че църквата бѣ изоставена досега, и никой не се грижеше за нейното възобновление.

Синодалнитѣ старци говорятъ за автономия на църквата и се борятъ ужъ за нея. Въ какво трѣбва да се проявява тая автономия?

Църквата е автономна въ своето вътрѣшно управление, а главно по каноническитѣ въпроси. Тя е автономна до толкова, до колкото сѣ автономни и всички други държавни учреждения у насъ. Но дойде ли работа да се контролира, кждѣ и за какво се харчатъ грамаднитѣ суми, що се отпускатъ, тая автономность вече се губи. Тѣкмо това не допускатъ старцитѣ отъ синода. Защо? Или дѣлата на синодалната канцелария сѣ чисти, нѣма злоупотребления на суми, и, слѣдователно, трѣбва анкетата да свърши своята работа; или има злоупотреба на обществени и държавни суми, и затуй се прѣчи на анкетирането на синодалнитѣ и монастирскитѣ дѣла и каси.

Честта на синода изисква да се даде възможность на правителството да хвърли свѣтлина върху всичко тъмно и загадачно, що се е вършило до сега въ непристѣжнитѣ за око на обикновения смъртель стѣни на синода; въ противенъ случай всичко, що се е писало за кражби и злоупотреби по разнитѣ постройкы (синодалния дворецъ, семинарията и пр.), отдаването на прѣдприемача експлоатацията на разни монастирски недвижими имоти (Рилскитѣ гори и пр.), сѣ вѣрни.

Какъ разбиратъ старцитѣ автономията на църквата? — „Давайте пари и не питайте кждѣ ще ги харчимъ.“ И виждашъ: назначаватъ си лица по фаворизация съ грамадни заплати, опрѣдѣлятъ заплати на своитѣ любими подчинени въ размѣри нечувани, за прим. секретарьтъ да получава 9,000 лева годишно, подсекретарьтъ — 6,000 лв годишно, протосингелътъ — 5,400 лв. годишно и пр. и пр. Даватъ се подъ търгъ постройкы на здания, експлоатация на гори и др., какви едѣлки се правятъ, никой да не знае. Какво се върши по монастиритѣ, какъ се експлоатиратъ монастирскитѣ имоти, кждѣ отиватъ приходитѣ имъ и пр. — тайно да си остане. Получаватъ се лихви отъ благотворителни фондове, защо се употребяватъ тия лихви, не е работа на властта, и др. Това ли е автономия на църквата? Не, това е произволъ и тоя произволъ трѣбва да се унищожи.

Ние допускаме, че старцитѣ, които засѣдаватъ въ синода, не сѣ забъркани въ злоупотребления и въ желание да иматъ материални облаги и въ това отношение може да нѣматъ вина, но тѣ сѣ виновати, че се вдѣхновяватъ отъ влѣхви, които се криятъ задъ гърба имъ и въ желанието си да се спасятъ отъ позоръ и присѣда внушаватъ имъ, че се накрънявали автономнитѣ права на църквата, и ги тикатъ да се противопоставятъ на законнитѣ и справедливи разпоредби на правителството.

Гдѣто се борава съ държавна и обществена пара, тамъ нѣма автономия.

Който дава парата, той е господаръ и той трѣбва да знае, кждѣ и за какво се употребява тя.

Защо нашата църква се казва „българска народна?“

Защото е плодъ на исторически вѣковни борби на българския народъ. Тя е създадена съ кръвта и жертвитѣ на народа. Създадена е за общонародно добро, създадена е да изпълнява извѣстна функция между народа, каквато държавата не може да стори. Значи, гражданската властъ или народътъ чрѣзъ тая властъ прѣдоставя право на духовната властъ, на църквата, да се грижи за религиознонравственото възпитание на народа, да бди за морала и нравитѣ между българското общество, да го прѣдпазва отъ морално разтѣние. Какво виждаме обаче? Намѣсто грижа

за религиознонравствено образование, грижа изключително за клиръ, който да изпълнява само църковни трѣби! Поука чрѣзъ живо слово, организирана борба срѣщу суевѣрията и невѣжество, срѣщу отпадка на нравитѣ, срѣщу загрубването на гражданитѣ, срѣщу необуздания стремежъ за материални облаги безъ огледъ на срѣдства и начини — никакви! Чули ли сте нѣкога църковната управа да се опълчи противъ нѣкой порокъ, противъ нѣкое обществено зло, нѣкоя гражданска язва, които разяждатъ организма на българския народъ? — Никога! Тръгнете по улицитѣ, ще видите най-цинични картини, изложени по най-многолюдни мѣста за съблазнь на млади и стари. Прѣдъ тия публични и улични изложби се спиратъ жени, дѣца, момичета; трѣпнали срѣдцето на духовенството отъ тая официална развала, що се сѣе, прѣдприе ли се нѣщо, за да се унищожи, за да се намали поне?

Идете по кинематографитѣ, вижете, какви прѣдставления се даватъ. Най-често тия прѣдставления сж отъ такъвъ немораленъ характеръ, че ще се зачерви отъ гледката и най-безнравствения човѣкъ. Духовенството направи ли нѣщо за да се ограничи развалата, що се сѣе срѣщу грѣшнитѣ пари на самата публика?

Напоследѣкъ се проглуши свѣтътъ съ нѣкакъвъ диваншки танцъ „танго“, който сигурно е циниченъ до безобразие. Писа се много. Католишкото духовенство се заинтересува и го осъди като безнравственъ, както осъди и последната мода у женската посия, която излага венчки съ блазнителни части на женското тѣло. Нашето духовенство помисли ли за това?

Да вземемъ друга страна отъ задълженията на духовната властъ — благотворителността. Колко мизерия има между българското общество, колко нуждающи се и гладни и боси! Съгласно учението на Христа-Спасителя, направило ли е нѣщо нашето духовенство, щото да се изпълни отчасти поне завѣгътъ на Великия Учителъ и Страстотерпецъ, чийто послѣдователи сме венчки, а Негови прѣдставители и замѣстници сж духовнитѣ власти? Гдѣ сж сиротоишницата, гдѣ сж болницитѣ, гдѣ сж трапезаритѣ и надлежитѣ домове за бѣдни и скитници, гдѣ сж училищата за сирачета и бѣдни дѣца, за малолѣтни прѣстѣжници, за отпаднали бѣдни жени и вдовици, които училища, болници, сиротоишница, нощлежни домове и пр., да се издържатъ отъ духовенството? — Никадѣ не ще ги намѣрите Нѣщо повече — не ще чуete да се подкрѣпи даже подобна християнска, човѣколюбива и народополезна инициатива. Добрѣ. Защо е тогава тази църква държавна, защо се издържа отъ народа, не

затуй ли да върши тази именно страна отъ държавнитѣ работи, съ които мирекитѣ членове на църквата, поради частнитѣ си или общодържавни залиси не могатъ да я вършатъ?

Църквата Христова изобщо е воюща; тя се роди въ борба и продължава да се бори. Борби се за своето съществуване, борби се съ злото, съ моралната развала, съ породитѣ, съ човѣшкитѣ и общественитѣ недъзи; съ болести и неправди; съ отрицателни учения и пр. Въ какво се прояви и се проявява борческиятъ духъ на нашата църква?

А въ замѣна и вмѣсто горѣизложеното какво вършатъ нашитѣ клирици? Владичитѣ, било въ синода или въ митрополитѣ, като се затворятъ въ покоитѣ си, сж недостъпни за никого. Намѣсто да вършатъ апостолека и християнска работа между народа, занимаватъ се съ канцеларщина. На по младитѣ не позволяватъ да изпълкватъ като обществени дѣйци по свой починъ. Послушание искатъ безпрѣкословно, което убива всеко желание за самостоятелна работа. Свещеницитѣ пъкъ, които сж по-близко до народа, крѣпчатъ младенци, опѣватъ покойници, вѣнчаватъ младоженци, служатъ никому непознати и дълги-прѣдълги литургии. Повече нищо. Въ туй ли трѣбва да се проявява християнската и апостолска дѣйностъ на клира?

А народътъ дава ли, дава! . . . Неимовѣрни плати на владичи, протосингели, архимандрити, попове! Дава чрѣзъ държавната хазна, дава на право! Дава на манастири, гдѣто повечето се култивира само леностъ, дава божемъ за духовната си просвѣта, а въ резултата що се получава? — Нищо!

А Спасителътъ нашъ Исусъ Христосъ някога не живѣше въ дворци, не посѣше златни корони, окичени съ безцѣнни камъни, някога не се обличаше въ златошити дрехи отъ коприна и кадифе съ широки ржкави като книжничитѣ и фарисейтѣ, съ дълги поли доземи, не работѣше въ канцеларии, послани съ меки килими, укитчени съ плюшени столове, огрѣвани съ парно отопление; не разполагаше съ грамадни заплати, не събираше пари да ги влага въ банки, не мислеше за старини, а казваше: „съ едната ржка зпмай, съ другата давай; и давай, безъ да те види другъ; то, що прави дѣсената ти ржка, лѣвата да не знае;“ т. е. не се хвали че си извършилъ благодѣяние, че си сторилъ добро на по-малкия си братъ. Дълженъ си билъ, си го сторилъ; не се хвали, че си изпълнилъ дългътъ.

Исусъ Христосъ не седѣше скриптъ, а обикаляше между народа да проучва положението му и да проповѣдва словото на живия Богъ. Той не

се криеше отъ хората и никого не отблъсваше отъ Себе. Той даваше достъпъ на всички да Го доближатъ и да получатъ съвѣтъ и наставления отъ Него. Той не можеше да си почине отъ постоянна работа и нѣмаше гдѣ глава да подслони отъ постоянно движение между народа. Той приемаше еднакво и богати и бѣдни, и малки и голѣми, и лицемѣрни фарисеи, и нещастни отпаднали жени. И когато гледаше невежеството и сѣрдечната закоравѣлость на сънародниците си, скърбѣше горко. Той никога не се сѣрдѣше на нападите, подигравките и хулитѣ, що Му нанасяха, не прѣслѣдваше и не мразѣше противниците си, а напротивъ прощаваше на всички, и другите караше да прощаватъ. Той казваше: „елате вие всички онеправдани, пострадали, бѣдни, гладни и голи, Азъ ще ви успокоя.“ Той даваше примѣръ и какъ да се съдятъ хората, и какъ да се нарежда обществото, съгласно Неговото свето учение; но св. старци отъ синода и всички духовни лица и вѣрующа, запитали ли сж се нѣкога, каква трѣбва да бѣде една християнска държава, могатъ ли принципите, проповѣдвани отъ Иисуса, за да приложатъ въ управлението, да се владятъ въ отношенията между хората? Запитали ли сж се, може ли да се направи тѣй, че всеки човѣкъ, билъ той държавникъ, или общественъ служителъ, или чиновникъ, или гражданинъ, когато дѣйствува, да се чувствува християнинъ и да постѣпва като християнинъ? Запитали ли сж се, дали не е възможно това и, ако е възможно, що трѣбва да се направи, за да се постигне? Дълбоко сме убѣдени, че никога не си задавали тия въпроси и нѣма да си ги задаватъ въ синодалните непристѣпни дворци, докато смѣстествува този редъ въ управлението на църквата. А тъкмо върху тия спасителни въпроси трѣбва да си кършатъ умътъ нашите духовни саповници. Защото оттамъ ще дойде обновлението на България, спасението на българския нещастенъ народъ.

Духътъ на църквата е убитъ, останала е само формата, външността и външния блѣсъкъ.

Не. Волна е нашата църква а трѣбва да се лѣкува. Тя само по име е народна и до толкова народна, до колкото държавата дава пари и да не търси смѣтка. А тя е държавна, за да настроява работата си въ съгласие съ интересите на държавата и на народа; да допѣлва онова що не може да стори гражданската властъ. За да стане това, трѣбва другъ редъ, трѣбва църковната организация да почива на други начала. Докато тая организация е такава, каквато е сега т. е, докато управлението ѝ се намира въ ръцѣ напестина стари, у които нѣма нито нужната вече физическа енергия, нито силния умъ на по-мла-

дия човѣкъ, нито пъкъ на едно по-широко събрание отъ прѣдставители на всички вѣрующа, тя ще тѣе, ще се разлага, а безвѣрието, моралната развала ще се ширятъ, жестокосѣрдечието ще прониква по-дълбоко между хората, ще се обръщатъ тѣ на вълци единъ за други, докато всичко пропадне и дойдатъ други по-силни отъ насъ и ни обрънатъ насъ на роби безправни.

А нашиятъ народъ е дълбоко вѣрующъ, само че той вѣрва по инерция, по прѣдание, но въ какво се състои вѣрата му, не знае. Той е повече суевѣренъ и никакво съзнание не влага въ онова, що вѣрва. Защото нѣма просвѣта, защото е останалъ простъ въ всеко отношение, и въ духовно най вече. Той си прѣдставлява Бога като нѣкое чудовище, което или милва и възнаграждава, или мрази и прави грозни пакости. И трѣбва само да му се молимъ съ кръстене и метание; да му се молимъ и когато трѣгваме съ оралото на нивата, и когато отива съ топора да убиваме. За любовь и милость и всеопрощение малко разбираме. Народътъ е слушалъ и слуша слова и проповѣди за тия християнски добродѣтели, но дѣла не е виждалъ, дѣла, които да се вършатъ въ тоя духъ отъ църквата, а главно отъ клира, и затуй проповѣдите, колкото и да сж красиви и звучни и убѣдителни, си оставатъ празни думи и минаватъ прѣзъ ухото на слушателя като камбанния звънъ и изчезватъ. И ако прѣдизвикатъ умиление въ сѣрдцето на човѣка, то е толкова кратковременно, че трае само до прага на храма, слѣдъ туй изчезва. Не. Вѣра безъ дѣла е мъртва. Милость и правда искаме, а не празни думи и голи славословия! . . .

Обновление и пакъ обновление. Обновление и отрѣзвление по всички клонове и области на нашия държавенъ и общественъ животъ! Обновление отрѣзвление и въ народната ни църква! Но какъ ще стане то, какъ ще се постигне?

Прѣди всичко, що е църква? Какъ трѣбва да се разбира думата църква? — Общество отъ вѣрующа. И мѣстото, кждѣто се събира това общество за молитва, за бесѣди, за други богоугодни и благотворителни работи, се казва църква. Значи храмътъ не е църква, макаръ да се казва прѣвносно тѣй, а църква сж вѣрующите хора, които се събиратъ въ тоя храмъ.

А въ храмовете какви хора се събиратъ отъ числото на вѣрующите? Нито само духовни лица, нито само мирски; нито само мъже, нито само жени. Винаги щомъ има служба, има и отъ двата вида и пола членове

А що виждаме у насъ?

Съвсѣмъ обратно.

Четирима владци съвѣмъ стари хора, които застанали на чело и казватъ: „ние сме църква, ние ще управляваме България въ духовно отношение!“ Право ли е това, законно ли е отъ църковно и гражданско гледище? Могатъ ли и иматъ ли тѣ оная вѣщина, оная физическа и умствена сила, за да водятъ църквата т. е. народа, въ пътя на спасението и възраждането? Нито сами се питатъ, нито допускатъ другитѣ да разискватъ върху тия въпроси. Сами не влизатъ въ царството божие, но и на другитѣ не позволяватъ. Дръзнешъ ли да говоришъ, ти си безвѣрникъ, ти убивашъ авторитета на църквата, ти служишъ на сатаната, на социалиститѣ, на прѣдателитѣ на отечеството. Своя личенъ авторитетъ отождествяватъ съ оня на църквата, който е недосѣгаемъ, чистъ, неопитнимъ. И стои всичко въ замръзване, и се руши дѣлото на Христа, и кисне народътъ въ суевѣрие и безвѣрие, и се шири злото, и не се взиматъ никакви мѣрки, за да се изкоренятъ пороцитѣ и да се всаждатъ добродѣтелитѣ християнски въ души и сѣрдцата на хората, да се облагородятъ нравитѣ, да станатъ отношенията на хората меки, да зацарува миръ и милостъ и правда въ отечеството ни.

Тѣй ли трѣбва да се продължаватъ работитѣ у насъ въ църковно отношение? Не трѣбва ли да се сѣпнемъ, да се огледаме и да разберемъ, че вървимъ по кривъ пътъ, който ни води къмъ разгѣние и унищожение?

Господа Народни Прѣдставители, господа министри, отъ името на българския православенъ народъ, на българската църква, обръщаме се къмъ васъ и ви молимъ въ интереситѣ на църквата — народа и отечеството; да не оставите безъ

внимание горѣизложеното и да вземете мѣрки да се тури край на досегашното зло въ църквата. Първата грижа да ви е — *ревизия на Екзархийския уставъ*, който е законъ, защото е миналъ прѣзъ народното събрание. Въ новоизработения уставъ или „законъ за управлението на Българската Народна Църква“, да легнатъ принципитѣ, създадени отъ всенародния български съборъ, който изработи първия уставъ за управлението на църквата. Той е капониченъ, демократиченъ и отговаря напълно на църковнитѣ нужди и на духа на врѣмето. Нѣма никаква опасностъ за вѣрата, че мирскиятъ елементъ ще вземе участие въ управлението на църквата. Тѣкмо тоя елементъ ще влѣе жизнена струя въ замръзалия църковенъ строй, ще съживи църковнитѣ работи и ще ги прѣдизвика на велики, полезни и отговорни дѣла, каквито трѣбваше и трѣбва да се вършатъ за величieto на България като християнска страна и държава.

На васъ, Господа, народътъ и отечеството възлагатъ надежди и очакватъ да създадете условия и редъ за благоденствие, напрѣдъкъ и свобода. Дайте доказателства за това, като не отминете отъ просвѣтеното си внимание и втория институтъ за напрѣдъка и величието на България — Църквата и църковната организация!

27 мартъ 1914 год.

Група духовни и миряни вѣрващи и прѣдани синове на Майка България.

Б. Р. Това сж само извадки отъ единъ дълъгъ апелъ, помѣстенъ въ в. „Свѣтникъ.“ При все, че не сме съгласни съ всичко въ този апелъ, ние направихме тѣзи извадки, които само рисуватъ положението на църквата.

Ив. Я. Съчановъ.

Духовно-културното дѣло въ Войводово и околността.

Не за пръвъ пътъ се привлича вниманието на читащата публика къмъ духовно-културното дѣло на вѣколко десетки чехски и словачки сѣмейства настанени на мѣстожителство въ Войводово петнадесетъ километра на югъ отъ градеца Рахово на Дунава. Угнетени морално и материално, тѣ се видѣли принудени да напуснатъ Унгрия прѣди петнадесетъ години и да приематъ гостоприемството на България. Слѣдъ двѣ годишно лутане на горѣ-на долѣ, тѣ избрали за свое зѣмлище тѣй нарѣченото „Гладно поле“ разположено между рѣката Огоста и селата Крушевица, Бучевци и Гложане. Къмъ тѣзи неканени гости населението отъ близкитѣ села погледнало изпърво съ голѣма неприязнь и даже съ заплашване, но държавата, като дала на всѣко сѣмейство мѣсто за сѣлище и по 20 до 30 декара работна земя

споредъ числеността на сѣмейството, заедно съ това имъ дала сигурна закрила. При всичко това, бѣдни съ земя и съ срдѣства за сносенъ животъ, тѣ трѣбвало да посрѣщатъ грамадни мъчности въ новото си отечество. Подобно на близуседнитѣ имъ Банатчани — тоже прѣселници отъ Австрия — и Войводовчани можеха да се прѣдадѣтъ на пиянство и растлѣнъ животъ. За щастие, още отъ самото начало два факта упражнили мощно влияние за бързото и всестранно издигане на тѣзи прѣселници: голѣмото имъ трудолюбие, и силното имъ желание да служатъ всесърдечно на Бога и заедно съ чедитѣ си да водятъ единъ чистъ, неопетненъ християнски животъ. Както Шотландскитѣ завѣтници и първитѣ прѣселници отъ Англия въ Америка, тѣй и Войводовчани били здраво рѣшени да положатъ сѣдбата си

и интереситъ си въ рѣката на Бога и да изградятъ бж-дещето си благосъстояние върху основитъ на Евангелското учение. За тази цѣль, наскоро слѣдъ настаняването си въ Войводово, тѣ изпратили една депутация до тогавашния Ломски пастиръ Петръ Василевъ. Този Богупосветенъ Христовъ служител се отзовалъ на поканата, изживилъ много врѣме и трудъ между тѣхъ и въ течение на нѣколко мѣсеци основала се дневната Мет. Евангелска Църква съ 40 души членове и съ едно малко помѣщение за молитвенъ домъ. Освѣнъ покойниятъ Петръ Василевъ, пастиръ Трайко Константиновъ въ качеството си на Окръженъ Надзирателъ на Методистската Еписк. Мисия проявилъ живъ интересъ и развилъ усилена дѣйностъ за напръдка на духовното дѣло въ Войводово. Прѣзъ неговото служене членството на Църквата се почти удвоило и молитвениятъ домъ разширенъ до толкозъ щото да побира днесъ, когато е прѣпълненъ отъ 180 до 200 души. Но най-блаженитъ дни за духовно културното дѣло въ Войводово настѣпи когато прозорливиятъ и неуморимъ Епископъ Бъртъ намѣрилъ въ Виена и назначилъ за пастиръ младежътъ Мартинъ Рохачекъ. Прѣзъ мѣсець юни, 1905 год., младиятъ проповѣдникъ напустналъ Виена и дошелъ да се настани на работа въ скромното селце Войводово! Съ похватъ, рѣдко умѣние и главно съ пълнопосвѣщение той се прѣдалъ на новата си длъжностъ. Чрѣзъ духовни, но практични проповѣди отъ амвона той е ималъ за главна прѣцѣлна точка да води стадото си при Пастире началника на овцитъ Господа Исуса Христа. Освѣнъ прями-тѣ длъжности въ църквата, младиятъ пастиръ обърналъ погледитъ и усилията си главно къмъ младежитъ и отъ двата пола. Вечернитъ часове прѣзъ зимния сезонъ му дали възможностъ да развие една плодотворна дѣятелностъ: образувала се една работлива младежка дружина, която въкупомъ е посѣтила за духовна работа нѣколко отъ околнитъ села и градове; съставилъ се единъ смѣселъ пѣвчески хоръ, който съ рѣдка сладостъ пѣе сионскитъ пѣсни на чехски и на български, и при нѣколкото класа въ Недѣлното училище цѣвти Библейскитъ класъ и Женското Мис. Дружество.

Покрай разнитъ си длъжности, пастирътъ е проявилъ голѣма старателностъ за да вдѣхне у всички напръдничавъ духъ и стремежъ къмъ постоянно подобрене. Впоследствие, той съдѣйствувалъ да се прояви у тѣхъ вкусъ за домашна уредба, примѣрна чистота и по-словично гостолубие. И тъй духовното прѣбраждане и вътрѣшната чистота еднажъ постигнати, тѣ не закъснѣли да се отразятъ и върху цѣлия имъ битъ. Правитѣ улици на селото, както булевардитъ въ голѣмитъ градове сж украсени съ засадени акации и напѣстрени съ красиви привѣтни къщици построени отъ самитъ Войводовчани. Както споменахме по-горѣ, работната имъ земя е съвсѣмъ малко, но тя е тъй добръ разработена щото за вънкашния посѣтителъ е лесно да забѣлѣжи поразителната разлика между буйно растещитъ въ Войводовски районъ и онѣзи на околнитъ села. Днесъ нѣкогашното „Гладно поле“ съ хубавитъ нивя и красивото село, качнало всрѣдъ тѣхъ, прѣдставлява една мила пленителна гледка, която е привлѣкла вниманието на нѣколцина бивши и настоящи министри, народни прѣдставители, административни и финансови чиновници, съдии, инженери, офицери, търговци и видни граждани въ Рахово. Всички които сж имали случай да посѣтятъ Войводово, да се запознаятъ отблизу съ чиститъ прави и добродѣтели на тукашното население, и да седнатъ на гостолубивата трапеза на многозаслужилия пастиръ и

на мнозина отъ другитъ братя, сж си отишли съ неизгладими спомени и впечатления за неуспоримата сила на Христовото Христианство и за духовно-културното дѣло на селото Войводово. Но Раховчани повече отъ кои да е други сж имали привилегията да дойдатъ въ прямо съприкосновение съ всичко добро и облагородително въ Войводово. По край другата си работа въ селото, пастирътъ заедно съ г-нъ Н. Деновски е изживилъ много врѣме и трудъ между Раховскитъ граждани и то съ такива насърчителни резултати, щото днесъ всички въ градеца гледатъ съ голѣма почитъ и довѣрие къмъ Войводовчани во главѣ съ тѣхния пастиръ. Благодарение на това хубаво влияние, Околийскитъ Началникъ въ Рахово, г-нъ М. Братановъ, е откупилъ прѣзъ миналата зима една цѣла къща въ Войводово и я подарилъ за помѣщение на Младежката дружина. И околнитъ на Войводово села колкото и да сж свиквали съ патриархалния животъ, не сж могли да останатъ равнодушни зрители на културния напръдъкъ между своитъ съсѣди; въ земледѣлческитъ си занятия и тѣ сж почнали да си служатъ съ конѣе виѣсто волове, а така сжщо и да обработватъ земята по модеренъ начинъ.

Когато се прогласи мобилизацията и се обяви войната, Войводовчани като сжщински български граждани се отзовали изведнажъ и 30 души юначни мъже се намѣриха на бързо подъ знамената. Тѣ всички зеха участие въ кървавитъ сражения срѣщу турцитъ, и срѣщу гърцитъ и сърбитъ въ втората война. Отъ участвалитъ въ войната, осемъ души загинали, а осемнадесетъ души били ранени и само четири души се върнали по домоветъ си безъ никаква поврѣда. Макаръ и слаби съ материалии срѣдства, Войводовчани зели живо участие въ реквизицията. Изпратили 50 добри коня, 30 каруци, около 250 кгр. масть, царвули и 210 лева за Червени Кръстъ.

Отъ всичко казано до тукъ става явно каква висока духовно просвѣтна роль е оупрѣдѣлило Провидѣнието за Войводово между околнитъ села и градове; ала всичко постигнато до сега е само *началото* на едно блѣскаво духовно-културно прѣобразуване въ недалечното бъдеще. Количествено и качествено духовната работа е до толкозъ нараствала щото въ врѣме на богослужение само по възрастнитъ мъже и жени могатъ да намѣрятъ мѣсто въ църковното здание, а момчетъ и момчета отъ 13—14 годишна възраст и по долу сж изключени вънъ; тѣ или оставатъ у дома, или стоятъ вънъ около прозорцитъ на църковното здание. А когато дойдатъ посѣтители отъ другитъ села или отъ Рахово, тогава и нѣкои отъ възрастнитъ мъже и жени сж принудени да стоятъ отвънъ изложени на слѣпчевия пекъ или на дѣжда и влагата. Прѣзъ врѣме на лѣтнитъ горещини, стоянето на богослужение въ прѣпълненото здание става петърпимо и твърдѣ мъчително както за священослужителя тъй и за слушателството. За да удовлетвори една толкова голѣма и неотложна нужда както за самитъ тѣхъ тъй и за цѣлата околностъ, Войводчани сж сторили намѣрение да си построятъ едно ново църковно здание, което да събира отъ 300 до 400 души. Прѣди войната Държавата имъ прѣдложила заемъ отъ 33 хиляди лева съ които да си построятъ училищно здание. Като се бояли да влизатъ въ дългъ, тѣ отказали прѣдложението на Държавата, и сами си построили училище нагледено за четири отдѣления съ двѣ учителки, безъ да направятъ ни една стотинка дългъ! Сега сжщитъ тия борци въ полето на културата, на просвѣтата и на религията сж се завзели за едно несравнено по-велико и по-славно прѣд-

приятие — изграждането на Домъ Божий за Войводово, ей за *цѣлата околностъ!* Въ пригответелнието и прѣкарването на каменѣтъ, тухлитѣ, варѣта, пѣсѣка и други материали, а така сѣщо и въ рѣчната работа при постройката на зданието, Войводовчани сѣ готови да употребѣтъ добитѣка си, всичкитѣ си работни сили и врѣмето си, но въпрѣки всичко това, за доизкарване на многожелания Божий Храмъ, тѣ се нуждаятъ отъ парични срѣдства съ каквито никѣкъ не разполагатъ.

Прѣзъ послѣдната великенска ваканция на пишещия тѣзи редове се удаде възможность да посѣти Войводово, да се запознае отблизу съ възродителната сила на Християнството въ тази мѣстность и да констатира подготвената почва за една велика духовна жетва

въ близкото бъдеще. Но заедно съ това ние бѣхме свидѣтели на крайно безисходното положение на братията поради липса на парични срѣдства за да построятъ църковното си здание. Прѣдъ видъ на всичко това, ние се осмѣлихме да издигнемъ публично гласа си и да подканимъ всички любещи искрено Господа Исуса въ Сѣверна и южна България — работници, земледѣлци, търговци чиновници, пастири и миссионери съ молба да се пригледатъ на помощъ на тѣзи славяни наши братя по вѣра и по кръвъ. Нека имъ съберемъ и изпратимъ щедра помощъ и нека вземемъ участие въ прѣдприетото отъ тѣхъ блажено дѣло.

Б. Р. Паритѣ да се изпращатъ направо до *Пастиръ Мартинъ Рохаичъ, село Войводово, Раховско.*

Книгата на живота.

Библията е единъ складъ на най-сѣжното съкровище подобно на което свѣтътъ никога не е намѣрилъ.

Въ нея Богъ се е открилъ тѣй ясно, щото и най-прости и невѣжии човѣкъ бѣзъ затруднение може да Го намѣри.

Въ нея Исусовото лице е така свѣтло прѣдставено, щото всички които безпристрастно сѣ погледнали, не сѣ могли да не видятъ самия Спасителъ на човѣчеството.

Въ нея тайната на свѣтия животъ е тѣй напълно и положително описана, щото и най-падналии грѣшници може да я разбере, възприеме и да стане побѣдителъ надъ свѣта.

Въ нея е начертанъ пътя къмъ вѣчната слава, по който пътъ всѣки човѣкъ е повиканъ да ходи.

Въ нея ние намираме планѣтъ на вѣчността, която ни буди къмъ свѣтъ и съвършенъ животъ.

Всичко казано до тукъ може да бѣде вѣрно и ние пакъ да сме безнадеждни и безпомощни. Каква е цѣната на единъ складъ, ако неговата врата е заключена и ключѣтъ е изгубенъ?

Каква е ползата на безцѣното съкровище, когато пътя да се намѣри е буренясалъ и нѣма водителъ да ни поведе къмъ него?

Каква е ползата отъ Библията, ако тя е затворена въ шкафа или захвърлена въ нѣкой ъгълъ?

Нуждата, която ми се вижда да е всеобща днесъ, е нуждата отъ отворена Библия.

Самъ Богъ, чрезъ вдъхновението на Когото свѣтитѣ може писаха тази книга, е отворилъ широко вратата на вѣчността и всичкитѣ грѣшенъ и страдалчески свѣтъ е поканенъ да влѣзе и намѣри миръ и отдихъ.

Обаче, при тая божествена покана въ страницитѣ на великата книга, Библията, има много хора, които съ устни допрѣци до нейнитѣ корици умиратъ съ печатъ на челата си, че сѣ пѣтници къмъ вѣчната погибель.

Макаръ Библията да е толкова години проповѣдвана има пакъ много интересни страници за изучаване, височини за изкачване, дълбочини за измѣрване, тайни за откриване и общания за постигане, и за всѣка отъ тѣзи врати които изглеждатъ да сѣ заключени, има единъ ключъ и то само единъ. И този ключъ е Христосъ и неговата история.

Библията е слово Божие. Въ това ни увѣрява първия стихъ на 5 глава на Откровение: „И видѣхъ въ дѣ-

снищата на сѣдналиятъ на прѣстолѣтъ книга написана отвътрѣ и отвънъ, запечатана съ седемъ печати“. Тая рѣка бѣше силна, мъжествена. Тя държеше бурята и морето за да минатъ еврейтѣ по сухо. Тя написа законѣтъ върху каменитѣ плочи, които ние тѣй много прѣстъпване. Много пѣти азъ съмъ се питалъ: какъ хората биха погледнали на тая книга, какъ биха я запазили и изучавали, ако знаеха тази истина, че ти е била въ Божията рѣка? И азъ се чудя какво би станало съ насъ ако тази сѣща рѣка се обърнесе противъ насъ? Знаете ли че историята на Израилъ е история на изпълнение и не изпълнение на законѣтъ, който е слово-то Божие? Когато Божия законъ се почиташе, тѣ бѣха благословени. Когато законѣтъ Божий бѣше потънканъ, тѣ страдаха. Тѣй е и днесъ. Денѣтъ когато единъ народъ възлюбва Библията, той става силенъ и напрѣдничавъ. И обратно, когато Библията се захвърли и при небрѣгне пастѣпва нещастия и мизерия.

Въ 5 стихъ на 5-тата глава на Откровение се показва че рѣката въ която бѣше книгата е рѣка на лѣвътъ отъ племето Юдово, отъ коренѣтъ Давидовъ.

Той самъ отваря книгата. И слѣдователно трѣбва да му укажемъ вѣрность и подаство, ако искаме да вземаемъ неговата сила.

Турнете Го на сѣщата вѣзна на която турятъ Конфуций, и ние ще имате въ Неговото лице единъ великъ учителъ. Турнете Го при страната на Буда и ние ще имате великъ мъченикъ. Поставете Го при който щете човѣкъ и ние ще видите въ Неговото лице съвършенъ между всички. А той, Исусъ Христосъ е центъра на Библията.

Никоя книга, не е толкова прѣтърпявала гонения колкото Библията. Най-учени хора, съ остри умове сѣ се трудили да я прѣмахнатъ. Други сѣ я кѣсали на парчета, други сѣ я хвърляли въ огънь. Други сѣ я обвинявали въ златни кори за да бѣде достойние само на богатитѣ, или само за църковнитѣ амвони.

Мнозина сѣ спорили върху нейнитѣ истини, за да ги оборятъ. Но тя всички е прѣживѣла и всички е побѣдила. Разправя се, че въ Санъ Франциско прѣзъ врѣме на голѣмото землетресение, за чудо на хората се е запазила една табла въ Библейския складъ върху която били писани тѣзи думи:

„Словото Божие вѣчно прѣбѣдва“.

Подиръ тази вѣковна изпития, явно е, че това е

истинно съ Библията. Тя е проведена да прѣбждва вѣчно, защото говори на всесвѣтското сърдце.

Трѣбва да признаемъ, всеобщия фактъ, че влиянието на Библията върху човѣческия животъ и върху човѣческитѣ институти е било и днесъ е много по-силно и велико отъ кое да е друго влияние на всички други книги взети въкупомъ. Тя е направила най-много за да повдигне, да очисти и подслади живота, отколкото всички философии всички етически рецепти и всички морални наставления давани отъ хората.

И ако това е една историческа истина, явява се едно питане защо е тъй?

Дали нѣкой е фантазиралъ тази книга? Дали всичко което е писано въ нея е плодъ на човѣческо знание и мъдростъ? Ако не е, какво тогава? Нека да опитаме единъ отъ способитѣ на божествения учител отъ стара Юдея. Дървото се познава отъ плодетѣ. Плодоветѣ никога не маматъ. Тѣ всѣкога показватъ сжщността на дървото.

Мислѣте за влиянието на Библията върху народитѣ. Четете хартата на свѣта и вижте какво ще ви каже. Вземете вашия моливъ, и зачертнете тъмнитѣ страни, варварскитѣ и диви земи, странитѣ на жестокостъ и на тирания, и вие ще намѣрите че всѣка една отъ тѣхъ е земя чиято кпнжнина, ако има, и чиито закони, обичаи и институти не сж били докоснати отъ духътъ и влиянието на Библията. Отбѣлжжете страни, където нищо не може да подбуди къмъ животъ, където дѣтството е покварено, майчинството е изродено, бѣднитѣ и слабитѣ е смазанъ и безчестие покрива цѣлата атмосфера, където живота е само мизерия и вие ще видите че това сж страни, които още не сж повлияни отъ духътъ на словото Божие. Всѣки знае, безвѣрницитѣ знаятъ, жалкитѣ материалисти, поклонници на материализма знаятъ че въ тѣзи страни нѣма Библия и нѣма християнско влияние.

Турнете Китай при Америка, Африка при Англия Тибетъ при Канада, Персия при Австрия и вие ще видите кое е това което ги така много различава. Има нѣщо което се крне задъ тази разлика. Това не е случайно.

Като приемемъ различието въ раситѣ, темперамента, кръвното и климатическо влияние, вие сме принудени да приемемъ тоже, че Библията повече отъ какво да е друго въ общия напредѣкъ, въ доктъ и въ живота на хората е играла най-голъма роль!

Съпоставете Шотландия срѣщу Испания, Германия срѣщу Италия, Англосаксонскитѣ страни срѣщу южно американскитѣ, и тогава вижте на какъвъ урокъ ще ви научи картата. Най-успѣшнитѣ и свободолюбиви страни, сж страни където боблинта широко се разпространява. Нациитѣ, които сж останали надире въ всѣко отношение, сж ония които не искатъ Библията.

Нациитѣ безъ библията сж нации на невѣжество, на мизерия, на провала. И обратно държави дѣто библията е народна книга сж държави на успѣхъ, напредѣкъ и сила. Това е което картата на свѣта ни казва. Азъ не казахъ нищо за островитѣ. Картата показва че влиянието на библията тамъ е по чудесно. Прѣди 100 години тѣзи острови бѣха страни на човѣкоуждството и на всѣка звѣрщина. Днесъ тѣ сж цивилизовани, човѣшкия животъ е сигуренъ. И забѣлжете не търговията, не безвѣрието, не агностицизма е цивилизовало тѣзи страни. А Библията, уроцитѣ, принципитѣ и духътъ на Библията е прѣродилъ сърдцата на ония хора. Никой не може да откаже тѣзи факти. Тѣ сж тамъ. Тѣ

сж история. Тѣ говорятъ сами за себе си. И дѣ е смѣлиятъ човѣкъ, толкова смѣлъ и толкова познавачъ на историята да твърди че учението на Емърсонъ, или на нѣкой германски рационалистъ, или на Плато, и Аристотелъ, или коя да е друга религия днесъ е сторила такъво промѣнение, каквото Библията е направила?

Името на Чарлзъ Дарвинъ не е име което трѣбва да се напечати съ малки букви. Свѣта е слушалъ за него. Той се прѣдставя отъ неговитѣ ученици за антихристиянинъ. Но нека чуемъ какво той самъ казва: „Идо-лопоклонскитѣ капища които сж поглѣгнали много дѣца и жени и не сж могли да бждатъ унищожени отъ коя да е война, християнството безъ пушка и безъ топъ ги е съборило.“

Но нека историята говори. Тя всѣкога говори истината. Много пжти се е казвало, че образованието, философията и искуството сж силитѣ които могатъ да спасятъ обществото.

Ако това е вѣрно, защо древна Гърция пропадна? Тя имаше и образование, и мъдростъ, и искуство, и философия и пакъ тя на пърчета пропадна подъ тежината на собствената си корупция. Безъ Библията ти се молѣше на Венера, олицетворение на похотѣта и пѣхата пѣсни на нейната похвара.

Тѣй бѣше и съ Египетъ. Тѣй бѣше и съ Римъ. Така стана съ всички древни велики нации, които сложиха вмѣсто Библията други философи и като ржководство въ живота имъ.

Тѣ имаха книжнина и искуство, картинни галерии и чудно ваятелство и поезия и ако тѣзи нѣща могатъ да спасятъ една нация, защо тѣ всички пропаднаха? Казва ни историята, защото бѣха безъ свѣтлината и водителството което иде отъ словото Божие.

Отъ картата и историята на свѣта минете въ частния животъ на хората и вижте тамъ плодетѣ на Библията. Тази книга учи хората да бждатъ вѣрни, да бждатъ чисти трудолюбиви, мирни не себелюбиви, благи като родители, послушни като чада, и вѣрни като граждани; когато намѣримъ общество съвършено прѣдано на духътъ и принципитѣ на Библията, вие ще намѣримъ себе си въ небето.

Тамъ където библейския квасъ работи, тамъ където нейното влияние се усѣща, тамъ е най-безопасното мѣсто. Крадцитѣ и убийцитѣ, пияницитѣ, развратницитѣ и вощнитѣ скитници, изнудвачитѣ, тиранитѣ, властницитѣ, лихваритѣ, експлоататоритѣ и всички видове социални прѣстъпници, не четатъ Библията. Враговетѣ на социалното добро, всички лоши хора, мразятъ Библията, защото тя въ всѣка своя страница ги изобличава и осжда и то съ такива силни думи, които горятъ като огънь въ човѣшката душа. И на другата страна трѣбва да кажемъ, че хората които искатъ реформи за добро въ обществото, които искатъ да очистятъ сѣмейството и обществото отъ всички зарази на грѣхътъ, отиватъ при Библията за поука, за моделъ, за насърчение и въодушевление.

Библията е направила по-голъма реформа въ економиката, отколкото коя да е друга книга, защото тя сама е сторила най-много за живота. Тя намира човѣка падналъ, намира го въ канала на обществената мизерия униженъ, въ дрипи облѣченъ, отчаенъ, изгубилъ надежда въ себе си и въ обществото, и тя, Библията почва своя процесъ на еволюция и обнова въ него и го направи полезенъ гражданинъ. Тя му туря дрехи на гърба, храна въ устата, дава му подслонъ за живѣне, пари въ джебътъ му, сила въ мишцитѣ му, защото тя

е турила прѣди всичко себепочитание и надежда въ неговата душа. Той е ново създание. Не е вече блудецъ синъ, той е станалъ производителъ, не е вече товаръ на обществото, той е стапалъ колело въ машината на обществения прогресъ. Това сж факти на опитностъ, факти на наблюдението, прѣдъ които критиката е немоощна и всичката фамилия на безвѣрнето безгласна.

Библията е мощна книга. Тя е отишла въ Валистъ, и е очистила атмосферата, къдѣто не може да вирѣе мръсна книжнина, желта преса и банални романи. Това е страна, чиито могили и полета се оглушаватъ отъ пѣсните на Евангелието. Библията е отишла въ Шотландия и е указала силно влияние изъ цѣлата тая страна въ всички ѝ животъ и производство. Библията отива въ Англия и така много се е вилела въ живота на това малко островче, щото днеска Англия е една сила, която простира своята енергия далечъ въ свѣтовния хоризонтъ и указва влияние съ своитѣ институти.

Библията е отишла въ Африка, и запалила свѣтилото на морския брѣгъ, лъчитъ на което огрѣватъ тъмнитѣ и непроходими африкански мѣста, къдѣто днесъ има християнски църкви.

Отъ тъмния континентъ се отправя едно питане къмъ Англия, на какво тя дължи своето величие и Виктория туря прѣста си върху Библията и показва дѣ се крие тайната.

Библията е отишла въ Америка, подкопава сама почвата, налага свободата и обръща тая страна обѣщаваща на всички гонени и онеправдани.

Библията е отишла въ Япония съ командиръ Нери прѣди 57 години и днесъ тя се числи вече между великитѣ сили.

Библията е отишла въ Китай, и тая небесна и вѣковна империя, прѣзъ чиито стѣни птичка не е могла да прѣхвъркне, днесъ е вече република и вмѣсто да гледа надирѣ, тя върви къмъ велико бъдеще съ свѣтлина и надежда прѣдъ и въ себе си.

Турция, която не позволява на Библията да влѣзе въ пейнитѣ институти, стои днесъ за срамъ на цѣлия цивилизованъ свѣтъ съ своето кърваво управление и азиатска администрация.

Русия, която е скрила Библията въ мѣнастиритѣ и въ златни яри е оковала за да се чете само отъ поповетѣ и владицитѣ, търпи още абсолютната монархия и всички свои свободолюбиви поети и писатели праща въ затворитѣ, въ Сибирь или задъ граница.

Прѣди сто години вѣщо, Франция отхвърли Библията, вързаха я за опашката на оселъ, за да я влачи по улицитѣ и какви грозни резултати послѣдваха отъ това! До днесъ Франция ги изпитва.

Библията е отишла въ островитѣ и заедно съ себе си е отнесла свобода, отваря път на търговията и вмѣсто капища на идоли, изгражда църкви на живия Богъ и разумната религия.

Библията влиза въ книжовния свѣтъ, обогатява го съ скромностъ, съ достоинство и възвишеностъ. Тя влиза въ политиката, порицава демагогството и интригитѣ, и високо падъ партизанскитѣ борби издига знамето на реформи.

Тя влиза въ водовъртежа на грѣхътъ и човѣшкитѣ страсти, освѣтлява човѣшката душа, оздравява е, и ѝ дава надежда за животъ.

Тя отива тамъ, дѣто сърдца сж разбити и ги заздравява, дѣто души сж сломенни и ги оживява, дѣто уюмове сж покварени и ги просвѣщава,

Библията има сладкия балсамъ за пѣшка рана, за всѣки случай. На болнитѣ и наскърбенитѣ тя говори съ нѣжностъ на небесенъ утѣшителъ. На гордѣливитѣ и присмивателитѣ тя говори съ остротата на добръ изостренъ ножъ. Въ домътъ тя говори за любовъ и почитание единъ къмъ други. На младитѣ тя освѣтлява житейската пътека и на старитѣ здрава подпорка. И най-послѣ, при гроба, къдѣто всичко земно става нищожно за човѣка и нищо не може да му помогне, тая книга, Библията, говори положително, ясно и радостно, че смъртта не може да умъртви човѣшкия духъ.

Ако всичко казано до тукъ е вѣрно, и то е вѣрно, защото е житейската опитностъ на личности и народи, тогава, ние българитѣ не правимъ ли една сериозна и опасна погрѣшка като изключваме Библията изъ нашитѣ училища, домове и я поставяме само върху църковния олтаръ, за да се чете само отъ църковнитѣ амвои? Ако тя влияе върху личността и народитѣ, тъй както съмъ казалъ вече; ако тя произвежда и отхранва морални фибри, ако тя храни и кърми свѣстъта на човѣка частично и народитѣ общо, каква просвѣтена политика е тази, която затваря вратата на училищата да не влезе Библията?

Господствуващата църква у насъ не позволява да се чете Библията отъ всѣкого, защото ще има различни тълкования.

Учете дѣцата за царъ Аспаруха, за Василъ Левски, за Караджата и за други велики характери; учете ги за класическитѣ басни и прѣдания на древна Гърция и Римъ, но избѣгвайте да ги учете за притчитѣ на Исуса и характеритѣ на Библията. Дайте на ученицитѣ всичко що може да храни умътъ и лишете неговия духъ и сърдце отъ думитѣ на Библията и тогава не се чудете, защо ученикъ убива учителя си, защо ученикъ бие майка си, защо ученикъ става годенъ не за живота, а за затвора.

По силата на нашитѣ закони, ние можемъ да учимъ въ училище еволюция, макаръ еволюционеритѣ всички не се съгласяватъ, да учимъ наука отъ всѣкой сортъ, макаръ ученитъ да не се съгласяватъ, да учимъ политическа економия, макаръ економиститѣ да сж вѣчни опонери единъ на другъ. Но, защото има различни тълкования на Библията, затова не бива тя да се чете отъ всички. И духовни и свѣтски власти изключватъ най-силното влияние за добро, изключватъ го отъ домътъ, отъ училището и отъ парламента.

Ако Тома Хексли казва, че Библията е „Великата Английска книга“ за бѣднитѣ, ако Тодоръ Розвелтъ казва, че „Америка дължи своята свобода на Библията“, ако Андрей Джансън казва, че „Библията е основата върху която е изградена републиката“, ако двамата братя св. св. Кирилъ и Методий не се спрѣха прѣдъ нищо да разнасятъ Библията, не правимъ ли ний една фатална погрѣшка, като я отхвърляме отъ домътъ и училището?

Единъ младъ човѣкъ, осъденъ на смъртъ, кога го завели на бѣсилката, поискалъ да види майка си за послѣденъ път. Просбата му се удовлетвори. Когато дошла майка му, той ѝ казалъ: мамо, вѣмъ защо да ти благодаря, но пожелахъ за послѣдно да те видя и кажа, че ти си причината на смъртта ми толкова ранна и така позорна. Ти ме накара най-първо да открадна, та станахъ крадецъ и най-послѣ убиецъ, поради която причина съмъ осъденъ на смъртъ. Мамо ти си причината.“

Всѣки злосторникъ днеска, осъденъ на вѣченъ затворъ, на смъртъ, или пъкъ онзи чийто тѣло се скапва отъ наслѣдствени или отъ разблудно живѣене рани и болѣсти, може да се обърне къмъ църквата и да каже както онзи синъ на майка си, ти си причината на моята смъртъ, на моето тегло, за гдѣто не си научила баща ми и майка ми нито менъ какъ да живѣемъ. Отговорността на църквата е голѣма и полето на нейната дѣятелностъ е широко. Тя трѣбва да раз-

пространи Библията въ всѣки домъ, въ всѣки какъто човѣкъ живѣе.

Тогава може да се надѣваме за добри родители и чада, за добри селини и граждани, за добъръ народъ.

Всички други усилия отъ кждѣто и да идатъ тѣ, сж безсилни да подобрятъ обществото.

Нѣма друго име подъ небето, чрѣзъ което да се спасемъ тѣлесно, умствено и нравствено, освѣнъ името Христово и Неговото Евангелие.

Тухлитѣ съ които градимъ.

Желая да ви разкажа единъ сънъ, който напо-слѣдъкъ сънувахъ:

Бѣхъ на една могила. Прѣдъ мене се простираше обширна равнина. Навѣкждѣ мжже, жени и дѣца работѣха усърдно, вѣнчки градѣха и изглеждаше, че това ще бжде единъ голѣмъ градъ. Едно нѣщо ми се видѣ особно чудно. Ако и да фамилии и приятели да работѣха едни до други; всѣки работѣше отдѣлно на своето си здание, безъ разлика дали то бѣше единъ голѣмъ палатъ или една скромна колиба.

Търели ли сте нѣкога въ Библията да видите на колко мѣста се говори за съграждане — градене? Ако не, ето случай за всѣкиго. Не забравяйте да отбѣлѣжите и тоя стихъ въ Апост. Павловитѣ писма гдѣто се казва: „Защото ний сме съработници на Бога, вий сте нива Божия, *Божие здание*.“ I Кор. 3:9.

По нека се повѣрна на сънѣтъ си. Изпърво азъ се чудѣхъ, че не можахъ да видя нито едно здание свършено! обаче когато се върѣхъ по-внимателно, забѣлѣжахъ, че когато едно здание бѣ свършено, нѣщо необикновено чудно се случваше — то изчезване, изгубване се. Азъ не можахъ ясно да видя какъ ставаше вѣнчко туй; но струваше ми се, че нѣщо като облакъ покриваше свършеното здание и то изчезваше отъ моята гледка.

Тогава, рекохъ си азъ: ще отида долу при тия работници и ще поприказвамъ съ тѣхъ. И като дойдехъ близо при тѣхъ, видѣхъ, колко различни бѣха тѣхнитѣ здания и градежи. Нѣкои отъ тѣхъ се издигаха на високо и изглеждаха много ягки, други бѣха наклонни и като че отъ едно подухване на вѣтъра ще се срутятъ. На нѣкои тухлитѣ бѣха поставени тѣй лошо, че голѣми междини имаше помежду тѣхъ. Тука видѣхъ единъ старецъ, пригърбенъ да работи на покривѣтъ си. Той не ме видѣ, че азъ го наблюдавамъ.

„Ти ще се радвашъ дѣдо, когато кжщата ти е готова, нали?“

Той отговори само съ „да“ и азъ забѣлѣжихъ, че той бѣ много уморенъ и наскърбенъ.

„Изглежда, че ти намиращъ покривѣтъ мжченъ за градене,“ продължихъ азъ.

„Не мога да го направя равенъ,“ каза той съ тежка въздихка.

Азъ си помислихъ, не ми е никакъ чудно това, защото виждамъ колко криви и наведени сж стѣнитѣ и не можахъ да се стѣрия да не кажа: „Ако бѣше положилъ малко повече внимание въ съграж-

да не на първия стаяжъ, сега не щѣше да имашъ та трудна работа.“

Но стареца изглеждаше много заетъ и не чу що азъ говорѣхъ и тѣй азъ го оставихъ и дойдохъ до двѣ дѣца, които сжщо градѣха. Едного отъ тѣхъ, момиченце, виждаше му се, че това е игра. Пѣеше, играеше, скачеше, като нареждаше тухлитѣ, безъ да обръща внимание, че кжщата, която тя гради не изглежда никакъ хубава. Другото дѣте, бѣше момиченце на сжщата възраст, но бѣ много сериозно. Той се усмихна, като ме видѣ, но пакъ продължаваше да работи.

„Какво градите вий на туй мѣсто?“ попитахъ азъ. Момчето ме погледна зачудено, и отговори веднага — „Храмове.“

Тогава азъ го попитахъ зачудено: „Възможно ли е, че двамата вий градите храмове?“

Той погледна съ недовѣрие на работата на момиченцата и ми рече „не зная положително.“

„Какво е храмъ?“ го попитахъ азъ, за да го опитамъ, дали знае.

„Кжща, кждѣто Богъ може да живѣе,“ той отговори учтиво.

„И кога ще свършишъ своята кжща?“ го попитахъ азъ.

„Незнамъ,“ отговори момчето, като се усмихна пакъ. Азъ виждамъ, че ти помагашъ голѣмъ трудъ въ граденнето.

„Да,“ извика отъ страна момиченцето. „Той е много придерчивъ, гледа щото въ най-малкитѣ нѣща да е съвѣмъ точенъ; тия малки нѣща, които малко важатъ.“

„Но, Богъ вижда всѣкждѣ,“ отговори момчето.

Тогава, както винаги се случва въ сънъ, тъкмо когато дойдемъ до най-интересното мѣсто, азъ се събудихъ; но и тогава азъ можахъ ясно да чуя гласѣтъ „Богъ вижда всѣкждѣ.“ И когато мислихъ дълго що значи тоя сънъ, азъ почнахъ да го разбирамъ. Разбирате ли го вий?

Чели ли сте нѣкога поемата отъ Лонгфелосъ, кждѣто почва тѣй: „Всички архитекти ли сж:“ — Вий и азъ и всѣки единъ. Нашитѣ дни -- вчера и днесъ, сж тухлитѣ съ които ний градимъ.

Така, вий виждате, че това, което сте сега и което вършите сега, рѣшава това, което ще сте въ бждаще. Ако сте себелюбиви сега, и говорите лоши и неблагои думи и не се стараете да вършите правото, да говорите истината; то е сжщо като граденне една крива, наведена и неравна стѣна; и вий знаете, че най-хубави покривъ не може да се постави на такъва лошо съградена стена. Но ако се труди-

те да сте любезни, търпеливи, върни и чисти и да можете да владѣете „себе си“ съ силата на Духа Святого, тогава вий градите здание, което единъ денъ ще бѣде здравъ, красивъ храмъ.

И помнете това, когато Сатана дойде и ви каже малко да излъжете, малко да не сте честни, малко да не сте любезни и пр., вий градите една крива стѣна. Не кавайте, както това момиче въ моя сънъ „малкиятъ нѣща не вѣдятъ.“ Прѣнебръгнати дължности, нарушаване училищнитѣ закони, непокорство на родители и учители, клеветничество, пражосване вѣрмето въ празни думи и дѣла — всичко туй повръжда граденето на вашия характеръ.

Въ заключение, ще ви напомня още едно нѣ-

що и то е, че това градене е много важно и сериозно занятие. По Богъ никога не ни оставя да градимъ сами. „Вие сте Божии съработници“ значи, не само че ний градимъ за Него, но и Той гради съ насъ. Неговата помощ е съ насъ. Не забравяйте най-главното: — Основитѣ.

„Никой не може да положи друго основание, освѣтъ положеното, което е Исусъ Христосъ.“ Ний трѣба да Го познаваме като нашъ Спасителъ и да прѣдадемъ себе си и животътъ си на Него и тогава ний трѣба да сме „съградени съ Него.“

Лондонъ, 7 май 1914 г.

Прѣсма: А. Л. Мишкова.

МЛАДЕЖКИ ОТДѢЛЪ.

Възкачване по стълбата на успѣхътъ.

Георги Канингъ, знаменития пръвъ английски министъръ, който наедно съ Лордъ Бръфамъ минавалъ за най-популярния ораторъ въ вѣрмето си, билъ роденъ отъ бѣдни родители. Той билъ на година когато баща му умрѣлъ, и майка му, за да осигури поминъка си, станала актриса. Скитническиятъ животъ на майката се указалъ гибеленъ за жизнеспособното ѣ момче. Още малъкъ, той започналъ да безпаметствува, и скоро щѣлъ да се съсипе, ако Муди, актьора, не склонилъ вуйко му, заможенъ човѣкъ, да го вземе и възпита. Вуйко му се съгласилъ, съ условие, внукътъ да остави своеволието си, и на двадесетъ години той билъ изпратенъ въ Етопското училище. Тукъ момчето земало за свой лозунгъ: „Ако искамъ сполука, трѣба да се трудя“, и се прѣдалъ на уроцитѣ си съ такъво прилежание, че станалъ пръвъ ученикъ не само въ класътъ си, но и въ цѣлото училище, даже и въ дебатното дружество.

На осемнадесетъ години той постъпилъ въ Оксфордската колегия, и отказвайки какъвъ и да е ангажиментъ въ атлетическия игри на училището, всецѣло се прѣдалъ на уроцитѣ си, имайки прѣдъ видъ, както казвалъ на единъ свой приятелъ, съдающе въ народното събрание. Съвършилъ университетъ съ отличие и почести, едвамъ навършилъ 23 години, той влѣзналъ въ парламента като привърженикъ и силенъ крѣпитель на знаменития държавникъ, Вилямъ Питъ. Той станалъ неговъ секретаръ и по-послѣ самъ станалъ пръвъ министъръ въ царството. Той цѣнилъ тоя високъ постъ, и чрѣзъ трудъ и старание спечелилъ знатностъ и много рано достигналъ точката, що си билъ поставилъ въ начало.

Въ сѣщиятъ Оксфордски университетъ, петдесетъ години прѣди Канинга, постъпило едно бѣдно момче и подобно нему жадувалъ за знания и ожидалъ за повишение. То влѣзвало въ училището като надничаръ и се пазържало чрѣзъ боядисване обущата на професоритѣ и ученицитѣ. То било, споредъ както казвало, развалено момче, но поиѣкога се трудело да помага майци си (вдовица, която държала малка гостилница въ Бристолъ), като измитало и измивало стаята. Обаче единъ денъ попаднала въ рж-

цѣтъ му книгата на Тома Кемпнсъ — Подражаване Христа — която съвършено измѣнила насоката на живота му. Момчето било готово да върши всѣка честна работа и силно желаяло да си пробие пътъ въ живота чрѣзъ училището. Тѣй то боядисвало обуща и вършило други работи, като ежщевѣрмено и учило както могло.

Правитѣ въ университета били много низки; безвѣрието царувало както между професори, тѣй и между студенти, и тѣй шестнадесетъ годишно момче, което държало за строгъ религиозенъ начинъ на живѣне, било най-безмилостно осмивано отъ всички. Бѣдното момче рѣшило да стане проповѣдникъ, и неустрашимо скитосвало изъ околнитѣ поля, гдѣ то изговаряло словата си, размишлявало и се мошало. То имало чудесенъ гласъ, но никой отъ тия що го подигравали, нито най-малко е мислилъ, че лѣскача на обуща е отреденъ да стане пламениятъ бляговѣстителъ въ Англия и Америка, и най-чудесниятъ амвоментъ ораторъ, що свѣтътъ е видѣлъ, човѣкъ, който могѣлъ, както Гарибъ, актьора, казвалъ за него, да прави слушателството си да се смѣ или да плаче чрѣзъ интонацията на думата Месопотамия. Болшинството отъ другаритѣ му студенти се задоволявали съ ерѣденъ и обикновенъ успѣхъ, и еж останали непознати, когато името на Георги Хунт-филдъ, чието тѣло чака въакресното утро въ старата църква при Ньюбрипортъ, Америка, се държи въ любезна паметъ отъ милиони на двѣтъ страни на Атлантика, като ежщичисли ангелъ Божий.

Ако погледнете на редицата велики мъже отъ кой да е вѣкъ, не е възможно, ако не ви направи впечатление факта, че е имало нѣщо въ тѣхъ което ги е тикало да се издигатъ. Що е било то? Високи уметвени способности ли? Много редко. По-голямъ или по-добри или по-ранни възпитателни и образователни прѣимущества ли? Не, обикновено обратното на това. По-голямъ физически сили ли? И тѣй не. Що тогава, е било то? Винаги само единъ неизмѣнимъ отговоръ е билъ даванъ, а именно силата на волята.

Има много адвокати, но малцина отъ тѣхъ еж порвокласни. Навсѣждѣ, прѣвокласни оратори, жур-

наисти, художници, търговци, земледѣлци, учители, проповѣдници, редко се намиратъ, и когато ги намириш, никой отъ тяхъ не е изключително надаренъ съ уметвени сили надъ подобните му. Мнозина други сж имали сжщитѣ желанія и копѣжи, но тѣ не сж се надигали, когато малцината имъ другари сж сторили туй. Защо? Испитайте добръ и ще видите, че тия сж *искали* да се въздигнатъ. Тѣ сж били рѣшили да бждатъ господари надъ обстоятелствата, когато масата или другари сж били завлѣчени отъ сжщитѣ обстоятелства. Факта, че родителитѣ имъ сж били бѣдни е било за тяхъ причина да не останатъ и тѣ такива. Мжчнотинитѣ не сж прѣпитетвни, още по-малко сж тѣ причина за малодушие или извинение за поражение. Ей, мжчнотинитѣ и прѣпитетвниятъ сж самитѣ нѣща, съградени за волята да се бори съ тяхъ и да ги побѣди. Ако не, защо ни е волята? И защо друго е волята, освѣнъ за борба и господство? Неравна ли е борбата? Тогава и по-голяма славата на побѣдителя? Не би билъ великъ подвига, ако Кеерксъ съ своитѣ милиони надвиеше Леонида. Да не сторѣше това, би било позоръ. Но за Леонидъ съ своитѣ шестотинѣ спартанци да побѣди Кеерксовитѣ милиони, ей, това би било безсмъртна слава! Тѣй тия люде на успѣха сж поставили волята си въ боина линия срѣщу естествениитѣ нѣща, дадени за волята имъ да се прѣфукрѣни противъ тяхъ и да имъ надвие. Въ побѣдата имъ нѣма нѣкаква тайна, нито нѣкакво щастливо стечение на обстоятелствата, ако и да понѣкога тия сж голѣми помощи за успѣха.

Двама младежи, студенти при Иейския университетъ въ Америка, разисквали единъ день за бждящитѣ си планове, когато единия отъ тяхъ заявилъ какво намѣрението му било вжтрѣ въ шестъ години да стане членъ въ народното събрание. Другаря му се изсмѣлъ на въздушнитѣ му кули. Но той рѣшително отвърналъ: „Ако не вѣрвашъ, че слѣдъ шестъ години отъ днесъ ще стана членъ въ народното събрание, то азъ незабавно бихъ напусналъ университета.“ Той рѣшилъ да осжществи плановѣтъ си, и се готвилъ за това; и дѣйствително, подиръ шестъ години отъ тоя разговоръ Джонъ С. Калхаунъ станалъ членъ на конгреса и билъ отреденъ да упражни огромно влияние чрѣзъ силата на волята

си, азитѣ резултати отъ което още се чувствуватъ въ великата Американска релѣблика.

Нашитѣ умове сж жизнената сила която борави съ и управлява до голѣма степенъ физическитѣ факти, а волята е жизнената сила на умѣтъ, безъ която умѣтъ става безполезенъ и просто творение на вѣвка прищевка на пожеланието или поривъ на страстѣта. Кой може да оцѣни силата на волята?

Прѣди около ето годѣни многобройнитѣ армии на Русия, Австрия и Франция, съ своитѣ съюзници, бореха се прѣзъ седемъ годѣшната война да побѣдятъ неустойчивата воля на единъ човѣкъ, Потедамския флейтосвирецъ, и не сполучиха. Повторно тѣ се опитаха да го поразятъ съ войскитѣ си, които далеко прѣвнишаваха неговитѣ — войски прѣдвождани отъ ветерани генерали, които бѣха спечелили бѣскави побѣди на много кървави полета. Но флейтосвиреца знаеше, че ако отстъпи и се подчини, възникващиятъ пруски народъ ще изчезне. Той трѣбвало да побѣди или да погине. Тѣй той поставилъ мощната си воля въ боева линия при страшиитѣ Росбахски, Лютенски и Зорндорфски полета, и геройски набилъ и отблъсналъ своитѣ врази. Тѣ имали осемдесетъ милиона човѣка, отъ които да набиратъ своитѣ войски, когато той ималъ по-малко отъ четири милиона. И тѣй, когато слънцето залѣзвало върху ужаснитѣ Кжердорфски полета, двадесетъ хиляди войници отъ армията му лежали мъртви и той оставалъ самъ съ три хиляди души. Не е чудно, че той билъ близо до отчаяние. Обаче, чрѣзъ чудесната си воля, подѣржана отъ строгата и повелителна необходимостъ да се побѣди или да се умре, Фридрихъ Велики се привдигналъ отъ настоящето си поражение, както отъ много други такива, и пристѣпилъ напрѣдъ, прѣварително, смѣло, даже и заплашително, срѣщу съединенитѣ армии на Европа, принудилъ ги да се изоставятъ отъ лакомото си намѣрение да раздѣлятъ малкото му царство помежду си, и за въ бждаще да признаватъ Прусия за една отъ великитѣ европейски сили, почетно мѣсто, което отъ тогава тя е заемала. Волята на Фридрихъ II е създала днешна Германия, и въ нея и чрѣзъ нея той още живѣе.

Прѣвжда *Ив. Д. Стефановъ.*

Д О М А Ш Е Н Ъ О Т Д Ѣ Л Ъ.

Християнския домъ.

Колкото пов че се вгледвамъ въ скърбитѣ и грижнитѣ, въ успѣхитѣ и нещастията на този животъ, толкова повече се убѣждавамъ, че домашната проблема е най-великата проблема въ нашата цивилизация. Домовѣтъ въ страната ни сж като поточета, които се вливатъ въ пукнатинитѣ на моралния, социалния и политически животъ. И ако домашния животъ е чистъ, венчко ще бжде чисто. Домѣтъ е центъра на всичко.

Отъ правото, или неправото разрѣшение на домашния въпросъ, дохожда повече радостъ или скръбъ, повече веселие или въздишки, отколкото отъ кои да

сж други въпроси взети заедно. Изградете палатъ, украсете го съ най-разкошния луксъ, снабдете го съ всичко, което желае душата ви, но ако ти седнѣшъ върѣдъ този луксъ късно прѣзъ нощта да чакашъ завръщането на пиянъ синъ, или паднала дѣщеря, тогава щастieto и радостѣта сж чужди за твоего сърдце, за твоя домъ. Нищо не може да достави радостъ и щастие на родители, които иматъ капризни, твърдоглави и безпѣтни дѣца. Около домашния кръгъ на колибата или палата сж най-голѣмитѣ възможности за радостъ и скръбъ, отколкото кждѣ да е другагдѣ въ свѣта. И не само радостъ и задоволство се

централизиранъ въ дома, но моралния и социалния животъ на свѣта произтичатъ отъ домътъ. Слабостта на всички характери може да се отдаде на нѣкоя несъвършенство въ домътъ. Най-хубавата картина, която свѣта може да възпроизведе е фамилия тръгнала по пътя къмъ небето. Най-грозната и най-ужасната картина е фамилия тръгнала по пътя на пъкълъ. Азъ вѣрвамъ въ истината която е изказана въ книгата на Притчи: „Научи дѣтето да ходи по правия пътъ и когато остарѣе той не ще се отклони отъ него.“ Дѣте добръ научено добро да прави, никога не ще се отбие отъ него. Нормалния начинъ и пътъ да се избавимъ отъ лъжество, лъжа, кражба и нечестие е да спремъ да ги вършимъ. Вѣткой чловѣкъ тръгва отъ домашния прагъ къмъ моралния и социалния свѣтъ. И какъвто е той на кѣщния прагъ, такъвъ ще бѣде и на житейското поле. Когато г. Гладстонъ и Талмежъ говорѣли за великитѣ интернационални въпроси, г. Гладстонъ втреничилъ своитѣ пламени и разсѣдливъ очи въ великия проповѣдникъ и казалъ: „Има само единъ въпросъ. Разрѣшете ли право, всичко друго ще се нареди. И този въпросъ е Християнството.“ Ако се схване право християнството въ домътъ, вие сте рѣшили всички други въпроси. Националниятъ животъ никога не се издига по-високо отъ домашния, нито пъкъ пада по-долу отъ него. Той вѣкога зависи отъ него.

Църковния животъ не може да се изкачи по-високо, отколкото е домашния животъ. Азъ не вѣрвамъ въ жена, която говори за небето, когато е въ църква, а домътъ си обръща на пъкълъ. Ако азъ бѣхъ заставенъ да изслѣдя набожността на нѣкоя жена, азъ по-скоро бихъ взелъ доводи отъ слугинята, отколкото отъ пастиря. Нѣкои хора говорятъ въ църква като ангели, а въ кѣщи говорятъ като дяволи. Църковната религия никога не надминава домашната религия. Както живѣемъ въ домашния кръгъ, така също живѣемъ и въ всички други кръгове.

Домътъ е, който ни дава мъже и жени. Кирпичи и мраморъ не правятъ държава. Мъже и жени съставляватъ обществото.

Божията идеална нация започва съ домътъ, „съ бащата въ домътъ, като пази пътятъ Господенъ и неговото домочадце да слѣдва по стѣпките му.“

Дѣтѣтѣ централни идеи за домашния животъ изявиени въ тѣзи думи сѣ основнитѣ идеи за единъ усѣщанъ домъ и добъръ националенъ животъ.

Домашния авторитетъ и примѣръ сѣ изявиени въ думитѣ: „Ще заповѣда на синоветѣ си и на домътъ си да сѣ слѣдъ него.“ Домашния авторитетъ и домашния примѣръ рѣшаватъ великия въпросъ за живота и характера. Дошелъ съмъ до убѣждение, че нито законътъ, нито Евангелието могатъ да направятъ една нация да е християнска, безъ помощта на домашния авторитетъ и домашния примѣръ. Анархията не се ражда въ кафенето и на улицата. Безаконието не се ражда върху площадата тѣла. Въпроса за послушание на законитѣ се разрѣшава въ домътъ, прѣвъ периода на дѣтството. Дѣтето, което не слуша своя баща и майка, не ще слуша нито социални, нито Божествени закони. Когато Богъ каза: „Дѣца, слушайте вашитѣ родители,“ Той показва на свѣтътъ, кѣдѣ се зачва послушанието.

Най-опасното знамѣние на прѣмето о прѣнебрегването на домашния животъ и растящата непопечетъ и незачитане родителитѣ. Едно петъ годишно дѣте може да крѣщи, да тропа съ кракъ, да се трѣшка на пода, да вдигне цѣлата кѣща на главата си и да накара и двамата — бащата и майката да се подчинятъ на неговата програма. Веднажъ бѣхъ въ единъ домъ, кѣдѣто бащата накара своето шестъ годишно дѣте да затвори вратата. То отговори: „не ца!“ „Горкия татко,“ отговори бащата, „трѣбва самъ да затвори вратата.“ „Азъ не ца,“ повторилъ дѣтето. И азъ видѣхъ горкия баща да стане и да затвори самъ вратата. Никой човѣкъ не може да нанесе по-голямъ проклѣтия върху законитѣ, редътъ и цивилизацията, отколкото човѣкътъ, който праща такива създания въ свѣта. Неконтролирано дѣте на шестъ години, става безаконникъ на 20 години.

Знанието научено въ академията, гимназията или университетъ може да пхвъркне изъ умътъ и да се забрави, но проститѣ уроци въ домътъ надминаватъ годишнитѣ и до край оставатъ. Думитѣ на майката правятъ по-дълбоко впечатление, отколкото кои да сѣ други думи, казани на дѣтето. Майката на Уолтеръ Скотъ бѣше добръ образована и любителка на поезия и рисуване. Майката на Байронъ бѣше гордѣлива, груба и жестока. Майката на Наполеона Бонапартъ бѣше амбициозна и енергична. Майката на Лордъ Бекънъ бѣше жена съ силенъ умъ и дълбоко съчувствие. Майката на Перонъ бѣше убийца. Майката на Вашингтонъ бѣше чиста и добра жена. Майката на Патрикъ Хенри бѣше краснорѣчива. Майката на Джонъ и Карлъ Уесли бѣше интелигентна, набожна и талантива. Каквито майкитѣ бѣха, такива и синоветѣ.

Когато дяволътъ открадне едно дѣте, послѣдното нѣщо, което той взима сѣ раннитѣ впечатления, направени нему отъ бащата, или майката.

Една жена, която отхранила седемъ достойни християнски синове, била попитана веднажъ, какъ е съумѣла да ги възпита тъй добръ. Тя отговорила: „Съ молитва и съ прѣча.“ По-добри отъ тѣзи два инструменти не може да има. Съ това азъ не искамъ да настрѣча бруталното наказание и биене на дѣцата, но ако волята на бащата и майката върши вадно съ благостта и любовта, послушанието ще стане второ естество у дѣтето.

Колцина момчета би могли да се снасятъ съ комбинацията на родителски авторитетъ и родителски примѣръ? Нашитѣ дѣца сѣ излѣзнали по улицитѣ и само Богъ знае кѣдѣ тѣ ходятъ и какво правятъ. Момчета и момичета сѣ избѣрзали годишнитѣ си. Момчетата сѣ майки още на 13 години, и момчетата сѣ бащи на 15 години.

Г-жа Уесли, която даде на свѣтътъ такъва достойна фамилия, живота на която вѣкога ще остане за благословение на свѣтътъ, обърна сериозно внимание на словото Божие при кърмене на своитѣ 19 дѣца. Нейната първа стѣлка, казва тя, бѣше да има съвършенъ контролъ надъ тѣхъ. Азъ не зная какъ тя е постигнала това, но едно нѣщо е пѣрно: майчиния авторитетъ е необходимъ.

Като какво може да стори майчиния авторитетъ, желая да посоча съ една истинна историчка изъ живота на George Stuart. „Прѣди нѣколко години,“ казва той, „съ мои другари планирахме да на-

правимъ една екскурзия отъ Америка до Европа. За мѣсеци, ние четѣхме, говорѣхме и планирахме за тази екскурзия. Нѣколко седмици прѣди да тръгнемъ азъ спомѣнахъ на майка ми за тази екскурзия, която подиръ смъртта на баща ми, само въ менъ диреше утѣха и подкрѣпа. И когато ѝ казахъ за нашия планъ, тя рече: „Мое дѣте, азъ съмъ стара вече. Ти си моята единичка надежда. Азъ се боя отъ океана. Азъ не мога да те пусна, додѣ съмъ жива. Чакай, кога умра, тогава иди дѣто щещъ.“ Азъ мислѣхъ, че това е само врѣменно изявление на майчиния чувствъ, и мислѣхъ си, когато се приготвя и дойде врѣмето да тръгнемъ, тя не ще ми попрѣчи. Азъ се снабдихъ съ всичко което бѣ нужно за пътя и когато дойде опрѣдѣленото врѣме за тръгване, явихъ се при майка ми да ѝ кажа с'богомъ. „И тѣй, мамо, ние сме на пътъ за Европа.“ Тя ме изгледа и рече: „Какво мислишъ да правишъ, сине?“ Азъ ѝ казахъ: „Ние сме взели всичко потребно за пътя и тръгваме вече.“ Тя стана отъ стола, хвана ме за раменѣтъ и каза: „Чадо мое, азъ ти казахъ, че не искамъ да отидешъ. Азъ мислѣхъ за това пътуване, молихъ се за тебе и сега не мога да ти позволя да отидешъ, разбирашъ ме, нали? Не ще да отидешъ.“ Азъ видѣхъ, че тя по никой начинъ не ще ме пусне, и отказахъ се отъ компанията. Тѣ чудено ме запитаха: „Защо?“ Казахъ имъ, че майка ми не ме пуща. „Какъ тѣй? Ти майка си ли ще слушашъ? Нали си на 21 година и при това жененъ?“ Азъ имъ казахъ, че не искамъ да прѣчулия волята на майка си за милионъ лева и ги оставихъ.

Подиръ нѣколко дни, като седѣхме на трапезата, донесоха ни мѣстния вѣстникъ, въ който се описваше една ужасна катастрофа. Кръвта ми потина. Сжщия тренъ съ който отпътува моята компания излязълъ изъ релситѣ. Вѣстникътъ даваше тѣхнитѣ имена: Джонъ Хадрикъ отъ Клевеландъ, убитъ; Уилямъ Маршалъ отъ Клевеландъ, убитъ; Уилямъ Стадъ отъ Клевеландъ, убитъ. Азъ хвърлихъ вѣстника, и хванахъ ржката на майка ми. О, мамо, идущето име щѣше да е George Stuart, отъ Клевеландъ, убитъ, ако не бѣхъ те послушалъ. Сега виждамъ, какво Богъ е искалъ да каже съ заповѣдта: „Почитайте дѣца родителитѣ си, за да се продължатъ днитѣ ви на земята.“ Домашния авторитетъ, майчиния авторитетъ е спасилъ характеръ, животъ, и душа. И поради липсата на таквъ авторитетъ, страната ни е загинила.

По домашния авторитетъ не струва нищо безъ примѣръ. Природата на дѣтето е да слѣдва, да подражава. Бащи и майки, не сте ли чували при излизане отъ къщи какъ вашето малко дѣте, иска да дойде съ васъ? „Мамо и азъ искамъ да дойда.“ Дѣцата вървятъ подиръ родителитѣ си. Тѣхъ слѣдватъ тѣ. И колко хубава е картината, да видите баща и майка ходящи въ цѣтя на правдата, послѣдвани отъ челядта си? Каква ужасна сцена е да видите баща и майка тръгнали къмъ провала, послѣдвани отъ челядта? (О, спри се братко, спри се сестро! Не върви по тая посока съ своитѣ мили дѣца! Тѣ гледатъ на вашия животъ, на вашето лице, въ вашитѣ очи, тѣ стѣнятъ по вашитѣ стѣнки.

Ахъ, неѣка майка и неѣки баща които четатъ тѣзи редове, не ще забравятъ, че има сцени въ вашитѣ домове, които ви говорятъ повседневно и ви

катъ къмъ васъ: „Пази се татко; пази се мамо. Азъ ида подиръ ви. Не ходете криво. Не водете малкиятѣ крачка по криви пѣтеки.“

Едно пастирско момче, веднажъ остригало косата си, само на върхътъ на главата, и то толкова ниско, че кожата му се виждала. Пита го майка му, „защо си сторилъ тѣй бе Иване.“ „Да направя главата си като татковата,“ отговорилъ Иванъ. Баща му билъ съ гола глава. Ахъ, приятели, колко често ние срѣщаме момчета съ глави, като бащината си, и момчета съ глави, като тая на майка си?

Азъ вървамъ, че това, отъ което ние се нуждаемъ днесъ е, щото родителитѣ да живѣятъ, както трѣбва да живѣятъ и дѣцата да се отнасятъ къмъ тѣхъ съ респектъ. И защото, това не е тѣй у насъ, врѣмето което прѣживяваме е извънредно сериозно.

Разправя единъ баща слѣдната истинска история. „Отидохъ веднажъ да се къпя въ морето, заедно съ моитѣ многообѣщающи и благонадеждни момчета. Само двѣчки имахъ и навѣкхъ съ себе си ги водѣхъ. Като излязохме въ водата, неусѣтно сме се отдалечили много отъ брѣгътъ. И когато азъ имъ рекохъ да се връщаме, видѣхъ, че въ тѣхъ нѣмаше вече сила да изплаватъ на брѣга. Нито пъкъ азъ можѣхъ да ги нося. Азъ ги гледахъ какъ се бореха съ водата, чувахъ тѣхния плачъ да имъ помогна, но всичко бѣше късно вече. Азъ видѣхъ какъ моитѣ мили момченца се изгубиха веднажъ за мигъ отъ очитѣ ми. Когато излязохъ на брѣга уморенъ и отчаянъ, само едно можахъ да говоря: „Дѣцата ми отидоха. И азъ направихъ грѣшка, че много надалече ги откарахъ.“

Чрѣзъ тѣзи редове азъ говоря на бащи и майки, които плуватъ заедно съ дѣцата си въ морето на свѣта. Нѣкои отъ васъ може да сте отишли доста надалече въ удоволствията и свѣтовнитѣ наслаждения. Иде денъ, ще трѣбва да се връщате. И тогава дѣцата ви не ще иматъ сила да доизплаватъ на брѣга. О, сирѣте се, сирѣте, мои приятели! Не отивайте по-надалечъ въ свѣта. Запазете дѣцата си! Върнете ги на брѣга, прѣдайте ги на Бога.

Бащи, ако вашитѣ дѣца не сж ви чули да се молитъ за тѣхъ, за тѣхното добро, горко ви! и горко тѣмъ! Майки, ако ние никога не сте говорили на вашитѣ дѣца за Исуса и какво трѣбва тѣ да знаятъ за да се спасятъ, горко ви, горко и тѣмъ! Азъ не вървамъ, че ние ще имаме нѣкога по-добъръ животъ, по-добъръ редъ въ тая страна, азъ не вървамъ, че нѣщата ще се подобратъ въ България, докѣ нашитѣ домове не се оправятъ, докѣ Богъ не влѣзе въ тѣхъ. Ако ние не питаме каква е днешната най-голяма нужда на България, Азъ бихъ събралъ всичката си сила и енергия да ви кажа, че това отъ което ние се нуждаемъ с'домъ — не зданія, не мебели, но домъ, където Христосъ се слави, домъ, където Богъ се обича, домъ, дѣто Библията се чете.

Абонирайте се и разпространявайте единичното по рода си списание „Християнски Свѣтъ.“

Е. В. В. Whitfield.

„Само една душа.“

Беше педѣли вечерь, и азъ се бѣхъ върнала у дома слѣдъ усилната работа на денѣтъ. Като сѣдѣхъ съвсѣмъ сама въ стаята си, съ Библията отворена прѣдъ мене и търсѣхъ нѣкоя утѣшителна дума отъ мой Господарь, при края на тоя труденъ и обезсърчителенъ денъ, мислитѣ ми неволно се въртѣха около работата, която бѣхъ вършила прѣзъ денѣтъ — дали, работата ми е била тъй мѣчна по-прѣди? Имало ли е случай, когато момчетата въ педѣлното училище сѣ били тъй немирни както днесъ? Било ли е врѣме, когато момичетата сѣ били тъй невнимателни както днесъ? Не — Азъ мисли, че никога не съмъ имала тѣкъва мѣчна работа, както днесъ. Навѣрно кризата е дошла! Работата ми прѣзъ този денъ ми се вижда „да е напраздно.“ „Азъ изживихъ силата си за нищо,“ и уморена и обезсърчена, азъ почти извикахъ въ отчаяние, като искахъ да кажа на Исуса, за всичко що се бѣ случило. „Азъ трѣбва да напусна тая работа; нѣма никаква полза; не заслужава всичко и да се трудя; азъ трѣбва да върша друга работа“, и като казахъ това — спрѣхъ се — съмъ обхвана моитѣ уморени очи и въ нѣколко минути всичко около ми, изчезна отъ глѣдката ми. Въмѣсто свѣтлината отъ огънятъ, която блѣстѣше на картинитѣ на стѣната; друга свѣтлина, много по силна отъ оная на слънцето, изпълни цѣлата стая. Азъ погледнахъ на горѣ и видѣхъ причината на всичко туй. Надъ мене стоеше Единъ и въ единъ моментъ азъ знаехъ, че това бѣше „Моя Господъ.“ Неговото лице свѣтлѣше, както свѣтлината и той бѣше „чудно любезенъ“ и като ме наблюдаваше азъ забѣлѣзахъ, че Неговитѣ очи бѣха изпълнени съ любовъ и нѣжностъ. Като сложи рѣката си нѣжно върху моята, Той каза тихо, „*ти си уморена,*“ като посочи къмъ моята Библия, „*въ моята работа*“? Разправи ми за нея.

„Да Господи,“ казахъ азъ, „толкозъ уморена и обезсърчена, че азъ не мога да работя повече за тебе тукъ. Момичетата не внимавагъ, когато имъ казвамъ за Твоята Любовъ, изглежда, че тѣ не се интересуватъ никакъ въ това.“

„Азъ знамъ,“ отговори Той тихо.

„Че толкозъ пѣти съмъ забѣлѣзала за туй тѣхно хладнокрѣвие и вижда ми се, че тѣ отиватъ отъ лошо по на лошо.“

„Азъ знамъ,“ рече Той.

„И моитѣ момичета, Господи, тѣ знаятъ за Твоята любовъ азъ съмъ имъ казвала това толкова често, но тѣ не вѣрватъ въ нея.“

„Азъ знамъ“ Той отговори пакъ.

„И азъ съмъ се молила толкозъ много за тѣхъ, Господи, и съмъ се трудила съ голѣмо усърдие да ги доведа при Твоитѣ позѣ — при Кръстѣтъ Твой, но тѣ сѣ още далечъ, много далече отъ Тебе.“

„Да, Азъ знамъ всичко туй,“ каза Той. „Но какво още?“ „Само това, драгий Исусе,“ казахъ азъ. „Нѣма никаква полза да се трудя повече, то е тъй обезсърчително, азъ не мога да ида нито веднѣжъ повече при тѣхъ, тѣ не заслужаватъ туй.“

„Не можешъ ли?“ рече Той, „и какво заслужаватъ тѣ?“ „Погледни!“ И тамъ задъ Него на масата азъ видѣхъ кандили и нѣколко мѣрки за тежастъ до тѣхъ. На

една страна на вѣзнитѣ имаше единъ малкъ пакетъ съ надписъ „Една човѣшка душа,“ другата страна бѣше праздна. „Притегли я,“ рече Господарѣтъ. „Виждѣ нейната цѣнностъ, и колко струва.“ И тъй като взехъ първата мѣрка, турихъ я на празната страна на вѣзнитѣ. И като сторихъ това забѣлѣзахъ, че и мѣрката тоже имаше надписъ и като го прочетохъ, азъ видѣхъ, че това бѣха всичкитѣ мои години на учителствуване и говорене за Христа. Но вѣзната не се помѣсти и азъ видѣхъ отъ линето на Господаря, че това не бѣ достатъчно тежко, тъй азъ извадихъ тая мѣрка и турихъ друга. Надписѣтъ на тази мѣрка бѣ всичката моя любовъ и симпатия въ старанието ми да придобия души за Исуса — по пито тази стори цѣкава разлика на балансиѣтъ. Азъ погледнахъ тогава къмъ Господа. Любовъ, нѣжностъ и скръбъ азъ съзрѣхъ въ Неговото лице. Той слабо поклати главата Си и ми посочи къмъ третата мѣрка, която азъ веднага взехъ и сложихъ на вѣзнитѣ. Тукъ азъ прочетохъ всичкитѣ мои молитви, и ужиданието ми за тѣзи, които сѣ били подъ мой надзоръ и ако и да бѣ тежка едвѣмъ подвижни балансиѣтъ. Безъ да чакамъ повече азъ прострѣхъ рѣката си и бързо взехъ четвъртата, послѣдна мѣрка; която ми се виждаше да е най-голѣмата, най-тежката. Азъ я сложихъ на вѣзнитѣ, тукъ надписѣтъ бѣ — всичкото злато и сребро, което съмъ изживила въ християнска работа. Но, уви! И тя не подвижи вѣзнитѣ. Тогава зачудена азъ се обърнахъ къмъ Господаря, като казахъ — Азъ не мога да разбера всичко туй, какво трѣбва да правя?“

„Но Азъ разбирамъ,“ и като простре прободѣната Си рѣка Той притури, „опитай тази мѣрка.“ И като взехъ мѣрката отъ Него, азъ прочетохъ написаното на нея. „Богъ толкозъ възлюби свѣта што даде еднородний Си Синъ.“ Азъ я турихъ на вѣзнитѣ сѣщо както бѣхъ сторила съ всички прѣдишни; и изведнѣжъ слѣзе балансиѣтъ. И като стояхъ и наблюдавахъ всичко туй, въ свѣтлината на Божието присѣствие, азъ видѣхъ що значи всичко туй и азъ узнахъ тогава за прѣвъ пътъ въ мой животъ цѣнността и достойнството на „само една човѣческа душа въ Неговото гледище. Азъ видѣхъ колко слаби сѣ били молитвитѣ ми, колко студена любовта ми и колко нищожни думитѣ ми; колко безполезни всички мои дарове, защото азъ не бяхъ научила истинската цѣнностъ на една душа за Него. Смирена и дълбоко съкрушена азъ паднахъ при позѣтъ Му, по Той ме хвана и издигна и съ дълбокъ тонъ на любовъ и рече, „Ти можешъ да се върнешъ *сега* при тѣхъ, щѣшъ ли? Научи този урокъ и помни всѣкога, какъ азъ цѣня даже една човѣшка дума и какво ми коштува за да я изкупя. Както ми говореше, Той ми подаде една малка картичка. На едната страна бѣ написано: — „Не може да се даде злато за нея и сребро не може да се прѣтегли за промѣнение съ нея... злато и кристалъ не могатъ да се сравнятъ съ нея.“ Иовъ 28: 15, 17.

На другата страна бѣха думитѣ: „Да бѣде въ тѣхъ любовта съ която си ме възлюбилъ!“ — Но азъ не видѣхъ повече, защото като се навѣдохъ за да прочета останалото, азъ внезапно се памѣрихъ въ стаята си, съ Библията ми, сложена на колѣнитѣ ми както я паднахъ отъ масата и като я взехъ въ ръцѣ, очитѣ ми се спрѣха на сѣщитѣ тия думи — „Да бѣде въ тѣхъ любовъ.“

та, съ които си ме възлюбилъ, и азъ въ тѣхъ.“ Азъ знаехъ тогава, че азъ трѣбваше да работя сящата т я работа за Господа, като реализирамъ дълбоко цѣлността на една душа. Да се грижа отъ сега нататъкъ съ една дълбока грижа, както Той се грижи; да любя съ по-силна любовъ, както Неговата любовъ и да се моля съ Божествена сила — съ Неговата сила.

„Живота си за тебе азъ
Свободно дадохъ, твоятъ Спасъ
Д' избави теб' отъ смъртъ и грѣхъ
Последната си кръвъ пролѣхъ.
Умрѣхъ на кръстъ, ти да си живъ
И вѣчно въ райтъ ми щасливъ.
За теб' съмъ далъ животътъ си:
Какво си далъ за Мене ти?“

Лондонъ.

Прѣвела: А. Л. Мишкова.

Хроника и Бѣлѣжки.

Годишната конференция на Евангелескитѣ църкви въ Сѣверна Бѣлгария ще се държи тази година въ гр. Плевенъ, на 27 Августъ подъ прѣдседателството на Епископъ Дръ Luther B. Wilson. Епископъ Уилсънъ е отъ градъ Нью-Йоркъ и има голѣмо влияние въ работата на Епископския съставъ. Надѣваме се всички проповѣдници ще дойдатъ съ добри и насърчителни рапорти на конференцията, тъй като много ще зависи отъ нашитѣ рапорти и бъдещето на мисията.

Дръ С. Ералъ Тейлъръ, главенъ секретаръ на Мисионерския бордъ на нашата църква е посетилъ София, придруженъ отъ Дръ Меле, надзирателя на Методистката мисия въ Австро-Унгария. Тѣ сж дошли само за нѣколко дни въ София, за да размѣнятъ нѣкои мисли съ Дръ Е. Е. Каунтъ върху много важни въпроси около работата на църквата. Дръ Тейлъръ, който поради многото своя работа не можалъ да стои за по-дълго, надѣна се въ едно близко бъдеще да се завърне въ София и по-грижливо научи условията на мисийската работа на Балкански полуостровъ. Той е останалъ крайно доволенъ отъ това което видѣлъ, и казалъ на нѣкои, че ако нашитѣ проповѣдници бждатъ повече вѣрни на мѣстото си, работата обѣщава голѣми успѣхи и придобивки. Тѣзи, които бѣха на миналата наша конференция въ София помнятъ Дръ Меле и неговитѣ интересни сказки.

Умрѣла въ чужбина Прѣди нѣколко дни пристигна въ София една група американци, които се връщали отъ една своя обиколка до Иерусалимъ, Дамаскъ, Цариградъ, и сега София, Европа и отъ тамъ въ Америка. Групата била водена отъ Прѣподобни Дръ Алленъ Рочестъръ отъ Нью-Йоркъ. За голѣмо тѣхно съжаление, г-жата на Дръ Рочестъръ се разболѣла въ София отъ шарка и въ нѣколко дни умрѣла. Тя завършила своето пѣтешествие прѣди още да стигне въ Америка. Нейния гробъ остава въ чужбина, но душата ѝ, сигуръ е въ домътъ на Отца. Нашитѣ съболѣзнования съ ошечаленитѣ съпругъ и приятели на г-жа Ray Allen. Дръ Е. Е. Каунтъ, домътъ на когото е билъ посѣ-

тенъ отъ групата американци, положилъ особени грижи за болната въ София и не ще съмнѣние, не е малка и неговата скръбъ за раздѣлата съ тая приятелка.

Единъ скандалиозенъ попъ. Както обикновено, тъй и миналата св. недѣля г. Павелъ Мишковъ съ нѣколко приятели държаха религиозно събрание въ мореката градина. Г-нъ Мишковъ прѣдъ една публика, която броеше близо 1000 души, говори за отговорноститѣ на домътъ, училището, църквата и държавата. Рѣчта му бѣ изслушана съ напръгнато внимание отъ голѣмата публика. Подиръ него свещ. Ст. Ив. Поповъ покренъ отъ г. П. Мишковъ да каже и той нѣщо по този прѣдметъ, качи се на скамейката, свали камшиквата си, и безочливо, несмислено и глупаво се нахвърли противъ г. Мишковъ и казаното отъ него. Попа, за когото лошитѣ сѣнци приказватъ не красиви работи, каза, че венчико каквото г. Мишковъ говори е лъжа.

А какво г. Мишковъ говори? Каза нѣщо за лошото възпитание въ домътъ и училището, каза че църквата сѣпи. Каза че разврата напръдва. Осжди „Танго.“ И прѣпорѣча Христовото Евангелие като ерѣдство за възпитание и спасение.

Дядо попъ стана и каза: „това е чуждо учение; това е лъжа; това е клевета на бѣлгарския народъ; това е използване законитѣ за проповѣждане чуждо учение; отъ такива проповѣдници Бѣлгария пропадна;“ и най-послѣ като пѣтърванъ закѣтъ, пожълтелъ и разтрѣперанъ се провикна: „г-да, не го слушайте.“

Всичко това възпроизведе смѣхъ. Нѣкои, разбира се, ржкоплѣдиха на своя свещеникъ.

Подиръ него, г. Мишковъ говори павово и каза, че самия дѣдо попъ, съ своята византийска поетжпка показва, че духовенств. не е на своето мѣсто.

За логиката и словцето на попъ Стефанъ Ив. Поповъ ще говоримъ въ идния брой, защото въ този нѣма мѣсто и нѣма да се боимъ да изложимъ истината ясно и положително каквато е.

Публиката се разотида тихо, и чухме мнозина да се подиграватъ съ нахалния попъ.

Молимъ всички които не сж платили абонамента си, да го платятъ, или чрѣзъ пощенски записъ направо до редакцията, или на нашитѣ настоятели, дѣто има такива.

СЪДЪРЖАНИЕ

НА БРОЙ 5.

	стр.
1. Молитва — Христо Начевъ	1
2. Реформи въ църквата	2
3. Духовно-културното дѣло въ Войводово и околността — Ив. Я. Сѣчановъ	5
4. Книгата на живота	7
5. Тухлитѣ съ които градимъ — прѣвела А. Л. Мишкова	10
6. Възкачване по стълбата на успѣхътъ — прѣвжда Ив. Д. Стефановъ	11
7. Християнския домъ	12
8. „Само една душа“ Е. В. В. Whitfield — прѣвела А. Л. Мишкова	15
9. Хроника и Бѣлѣжки	16

Печ. Д. Тодоровъ — Варна.

